

Podsumowanie realizacji projektu LIFE-IP Małopolska LIFE14 IPE PL 021

Luty 2017

Urząd
Marszałkowski
Województwa
Małopolskiego

Projekt „Wdrażanie Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego – Małopolska w zdrowej atmosferze”
LIFE-IP MAŁOPOLSKA / LIFE14 IPE PL 021 realizowany jest przy wsparciu programu LIFE Unii Europejskiej

I. Najważniejsze osiągnięcia

- Projekt LIFE Małopolska został wybrany jako jeden z trzech polskich projektów do promowania przez Komisję Europejską pozytywnych efektów wykorzystania środków unijnych. Ogólnopolskie kampanie promujące projekt rozpoczyna się od kwietnia.
- Do 10 lutego trwał nabór wniosków do Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na wymianę kotłów na paliwa stałe. Ekodoradcy wzięli udział w przygotowaniu 75 wniosków na kwotę 111 mln zł. Łączna wartość zgłoszonych wniosków to 240 mln zł.
- Rozpoczęły się konsultacje społeczne przejściowej uchwały antysmogowej dla Krakowa, która zakłada zakaz używania niskiej jakości węgla do czasu wejścia w życie całkowitego zakazu stosowania paliw stałych w Krakowie.

II. Podsumowanie działań projektu

C.1. Ekodoradcy

- Ekodoradcy udzielali porad i pomocy mieszkańcom w wymiarze:
 - 8 144 osób przyjętych w biurze,
 - 1 161 w trakcie wizyt w terenie i na spotkaniach,
 - 5 885 telefonicznie,
 - 561 pisemnie lub mailowo.
- Przeprowadzili 109 kontroli u mieszkańców w zakresie spalania odpadów, w trakcie których w 5 przypadkach stwierdzono naruszenie przepisów.
- Prowadzili badania kamerą termowizyjną w budynkach publicznych i u mieszkańców. Łącznie przebadali 143 budynki publiczne i 461 budynków prywatnych.
- Ekodoradcy prowadzili również badania jakości powietrza przy pomocy pyłomierzy w gminach: Czernichów, Limanowa, Gołcza, Wolbrom, Wadowice, Gdów, Liszki, Tuchów.
- Dzięki wsparciu ze strony Ekodoradców gminy przygotowały 75 wniosków na łączną kwotę 111 mln zł o dofinansowanie projektów, głównie do Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 na wymianę starych kotłów na paliwa stałe.
- Ekodoradcy zaangażowani byli w zbieranie ankiet od mieszkańców i rozpatrywanie wniosków o dofinansowanie do wymiany kotłów lub instalacji oze:
 - Zebrano 6 504 ankiet od mieszkańców zainteresowanych skorzystaniem z dofinansowania,
 - Rozpatrzono 1 483 wniosków mieszkańców lub podmiotów o dofinansowanie,
 - Podpisano 120 umów z mieszkańcami lub podmiotami o dofinansowanie i rozliczono 2 takie umowy,
- Ekodoradcy zajmowali się również przygotowaniem i weryfikacją dokumentów strategicznych (np. plany gospodarki niskoemisyjnej, plan zaopatrzenia w ciepło). Zweryfikowanych zostało łącznie 28 dokumentów.
- Ekodoradcy nawiązali współpracę z 48 podmiotami (np. LGD, organizacje pozarządowe, producenci kotłów).

C.2. Centrum Kompetencji

- Przygotowany został projekt przejściowej uchwały antysmogowej dla Krakowa. Zakłada wprowadzenie od 1 lipca 2017 roku zakazu używania niskiej jakości węgla do ogrzewania domów i mieszkań. Regulacje dotyczą terenu gminy miejskiej Kraków i będą obowiązywać do momentu wejścia w życie całkowitego zakazu palenia węglem czyli do końca sierpnia 2019 roku. Nowe przepisy trafiły do konsultacji społecznych, które potrwać do 20 marca 2017 roku.
- 16 lutego 2017 roku odbyło się szkolenie dotyczące przygotowania wniosków o dotacje do wymiany kotłów na paliwa stałe ze środków programu PONE Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie. Wzięło w nim udział ok. 120 osób z gmin na terenie województwa małopolskiego.
- Uzgodniony i przyjęty został nowy regulamin prowadzenia listy niskoemisyjnych urządzeń grzewczych. Obecnie na liście prezentowane będą tylko kotły i ogrzewacze spełniające wymagania ekoprojektu. Nawiązano współpracę z ekspertami z jednostek badawczych i naukowych w celu wspólnej weryfikacji zgłaszanych urządzeń. W trakcie wizyty na Forum Efektywności Energetycznej infoENERGIA 2017 w Katowicach zapoznano się z nowymi wymaganiami w zakresie efektywności energetycznej oraz aktualną ofertą kotłów na paliwa stałe.
- Trwają prace nad przygotowaniem raportu dotyczącego górnego spalania we współpracy z IChPW. Raport opublikowany będzie w marcu.

- Zakończył się pierwszy semestr studiów podyplomowych prowadzonych przez Wydział Paliw i Energii AGH.

C.3. Wsparcie wdrożenia zakazu stosowania paliw stałych do ogrzewania w Krakowie

- Prowadzone jest rozpatrywanie wniosków mieszkańców o dofinansowanie do wymiany ogrzewania w Krakowie.
- Funkcjonują 2 punkty informacyjne dla mieszkańców Krakowa. W punktach informacyjnych osobiście obsłużonych zostało 1179 osób i 866 telefonicznie.

C.4. Platforma zarządzania jakością powietrza w Krakowie przy wykorzystaniu narzędzi wysokorozdzielczego modelowania

- Przygotowana została umowa do zlecenia badań weryfikacyjnych modelowania przy pomocy próbników NO₂ i stacji PM₁₀. Powstała mapa lokalizacji 50 punktów pomiarowych, która została uzgodniona z partnerem projektu - VITO.

C.6. Międzynarodowe modelowanie zanieczyszczeń powietrza

- Realizowany był przetarg na wykonanie Programu ochrony powietrza, w tym inwentaryzacji emisji zanieczyszczeń i modelowania warunków meteorologicznych dla województwa śląskiego.

D.1. Monitoring efektów wdrażania Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego

- Oficjalnie rozpoczęto akcję pomiarów porównawczych dostępnych na rynku sensorów pyłu zawieszonego PM₁₀ we współpracy z Głównym Inspektoratem Ochrony Środowiska, Wojewódzkim Inspektoratem Ochrony Środowiska w Krakowie, Akademią Górniczo-Hutniczą w Krakowie, Gminą Rabka-Zdrój oraz Stowarzyszeniem Krakowski Alarm Smogowy. Celem akcji jest weryfikacja i ocena wiarygodności urządzeń pomiarowych poprzez porównanie otrzymanych wyników z pomiarem metodą referencyjną GIOŚ. Pomiary są przeprowadzane od 18 lutego na stacji pomiarowej w Rabce-Zdrój i będą trwały do 15 czerwca 2017 roku.
- Ekodoradcy rozpoczęli wprowadzanie danych do bazy inwentaryzacji ogrzewania budynków. Łącznie wprowadzono lub zaktualizowano dane dla 86 budynków.

- Prowadzone były prace nad przygotowaniem wzoru dodatkowego sprawozdania z gmin w zakresie realizacji działań przewidzianych w Programie ochrony powietrza. Ukończenie wzoru sprawozdania i udostępnienie gminom planowane jest w marcu.

E.1. Regionalna kampania medialna na rzecz czystego powietrza

- Przygotowana została koncepcja lokalizacji billboardów w ramach 2 odsłony kampanii regionalnej (od 15 kwietnia) i tras dla prezentacji reklamy mobilnej.
- Trwa wyświetlanie spotu kampanii regionalnej we wszystkich pociągach Kolei Małopolskich.

E.2. Lokalne działania informacyjno-edukacyjne w zakresie ochrony powietrza

- Wydana została książka dla lekarzy oraz decydentów na temat wpływu zanieczyszczenia powietrza na zdrowie - 1500 egzemplarzy drukowanych i wersja elektroniczna w pdf.
- Ekodoradcy w gminach przygotowali i dystrybuowali materiały edukacyjne:
 - przygotowali 20 358 ulotek i broszur oraz 433 plakatów,
 - rozdystrybuowali 29 345 ulotek i broszur oraz 743 plakaty,
 - przygotowali 159 i rozdystrybuowali 190 innych materiałów edukacyjnych (prezentacje, banery, roll-upy, filmy).
- Ekodoradcy organizowali spotkania i wydarzenia:
 - 44 spotkania w szkołach lub przedszkolach, w których uczestniczyło łącznie 1 463 dzieci,
 - 10 konkursów dla dzieci / młodzieży, w których uczestniczyło 386 osób,
 - 216 spotkań z mieszkańcami, w których wzięło udział 1 654 osób,
 - 51 spotkań z lokalnymi liderami (księża, lekarze, strażacy, organizacje) z łącznie 179 osobami,
 - zorganizowali 9 innych wydarzeń (pokazy niskoemisyjnych kotłów, spektakle o tematyce ochrony powietrza), w których uczestniczyło łącznie 20 598 osób,
 - Dodatkowo wzięli udział w 30 innych wydarzeniach (posiedzenia komisji rad gmin ds. środowiska, spotkania, konferencje).

E.3. Tworzenie sieci wymiany doświadczeń z innymi projektami

- W dniach 7-8 lutego w Helsinkach odbyło się spotkanie dla projektów zintegrowanych LIFE, na którym omówione zostały zasady rozliczania pierwszej fazy projektów. Na spotkaniu zaprezentowane zostały również główne założenia projektu LIFE Małopolska. Nawiązano kontakty z projektami w zakresie ochrony powietrza - włoskim projektem zintegrowanym LIFE PREPAIR oraz przygotowywanym projektem węgierskim.
- Przeprowadzone zostały konsultacje społeczne oraz konsultacje z jednostkami samorządu terytorialnego projektu uchwały antysmogowej dla województwa śląskiego – zadanie ma na celu ograniczenie niskiej emisji w województwie śląskim i realizacją Programu ochrony powietrza.
- Organizowane jest spotkanie Polskiego Alarmu Smogowego, które odbędzie się w marcu. Nawiązane zostały kontakty z nowymi grupami antysmogowych działaczy: Zabierzów oraz Gliwice. Pomoc w promocji uchwały antysmogowej na Śląsku (uruchomienie petycji). Pomoc grupie antysmogowej ze Skawiny (uruchomienie petycji), pomoc grupie antysmogowej w Łodzi w opracowaniu uchwały Rady Miasta Łodzi w sprawie działań antysmogowych.

E.4. Promocja realizacji projektu

- Ukazały się artykuły z wypowiedziami Ekodoradców m.in. na portalu Onet i w Polskim Radiu o wymianie kotłów w Zakopanem, w Radiu RDN o podpisaniu ekodeklaracji między gminami: Tuchów, Ryglice, Ciężkowice i Rzepiennik Strzyżewski, o planach rozbudowy sieci ciepłowniczej w Gorlicach w Gazecie Krakowskiej, na stronie Urzędu Marszałkowskiego o Ekodoradcach i działaniach w projekcie LIFE.
- Ekodoradcy w gminach przygotowali lub wzięli udział w informacjach medialnych związanych z projektem:
 - 25 artykułów w prasie,
 - 153 artykułów i postów w internecie i mediach społecznościach,
 - 10 audycjach radiowych lub TV,
 - 9 razy wykorzystano inne media (np. tablice informacyjne).

F.1. Zarządzanie projektem

- 15 lutego 2017 roku odbyło się pierwsze posiedzenie Rady Programowej projektu zintegrowanego LIFE. Do zadań Rady należy pełnienie roli doradcy programowego, wspieranie działań towarzyszących realizacji projektu oraz formułowanie propozycji ewentualnych zmian i modyfikacji rozwiązań składających się na system Ekodoradców. Przewodniczącym Rady został Wojciech Kozak – Wicemarszałek Województwa Małopolskiego. W skład Rady weszli przedstawiciele partnerów projektu, sejmiku województwa, wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska, inspekcji ochrony środowiska oraz środowiska naukowego i medycznego.
- Złożone zostało rozliczenie drugiej partii wydatków ze środków WFOŚiGW w Krakowie obejmujące m.in. zakup komputerów w części gmin, realizację kampanii medialnej. Na posiedzeniu Rady Nadzorczej WFOŚiGW zaprezentowane zostały dotychczasowe osiągnięcia w ramach realizacji projektu.
- Przygotowane zostały zmiany budżetu województwa, które umożliwią wypłatę w marcu pozostałych zaliczek dla partnerów projektu.
- Ogłoszony został nabór na stanowisko ds. projektu LIFE (Specjalista ds. koordynacji Ekodoradców) w Urzędzie Marszałkowskim. Dodatkowe stanowisko ma wzmocnić współpracę między Urzędem Marszałkowskim jako koordynatorem projektu a Ekodoradcami w partnerskich gminach oraz wspomóc bieżące monitorowanie realizacji projektu przez wszystkich partnerów.